

MIAMI MUSEUM OF MODERN ART

NORTH BAYSHORE DRIVE
AT 20TH STREET
MIAMI, FLORIDA 33137

TELEPHONE FRANKLIN 3-8898

BERNARD DAVIS
President
JOHN WRIGHT BURNS
Vice-President
EDITH McCOWAN
Vice-President
ALEX A. RENAULT
Vice-President
MRS. CHURCHILL WILLIAMS
Vice-President
FRANCIS M. MILLER, ESQ.
Legal Counsel
BERNARD DAVIS
Director
IRMGARD BAKER
Associate Director

Chapter Member
THE AMERICAN FEDERATION OF ARTS
Member
THE AMERICAN ASSOCIATION OF MUSEUMS
Member
SOUTHEASTERN MUSEUMS CONFERENCE OF
THE AMERICAN ASSOCIATION OF MUSEUMS
Member
FLORIDA FEDERATION OF ART
Associate Member
THE INTERNATIONAL COUNCIL OF MUSEUMS
Maison de l'UNESCO, Place Fontenoy, Paris 7e
Member
ARTISTS EQUITY ASSOCIATION, INC.

July 19 1969

Mr. Eduard Heijmans
2e Leliedwarsstraat 17 (Winkel)
Amsterdam, Holland

Dear Eduard:

The Museum is closed in July and August and I regret that I have not congratulated you upon receiving the announcement of the birth of your daughter. Your card is magnificent and would make a beautiful poster.

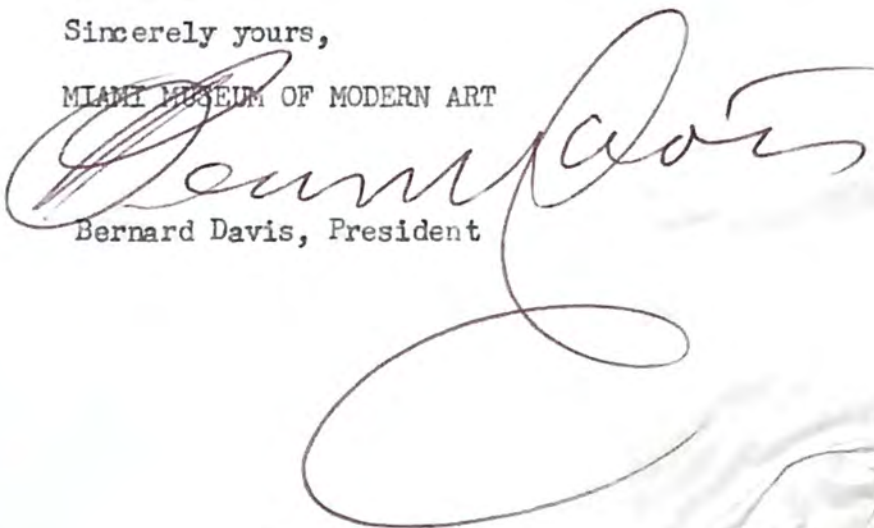
I am trying to get arrangements made for the Fall season and it is more than possible that we may show some of your paintings in early 1970. Meantime we are displaying the heavy texture pictures which have been well received by the public.

Will write to you again in the very near future and with kindest personal regards from everyone here, particularly from my nephew Robbie Nobel who just got married and I received the invitation and he came down here for a few days with his very lovely new bride who is a doctor of psychology. She is very pretty.

Trusting your health is all right and with kindest regards, I am,

Sincerely yours,

MIAMI MUSEUM OF MODERN ART

Bernard Davis, President

BD:B

EDUARD HEYMANS
NURAY ATAS

monotypes en grafiek

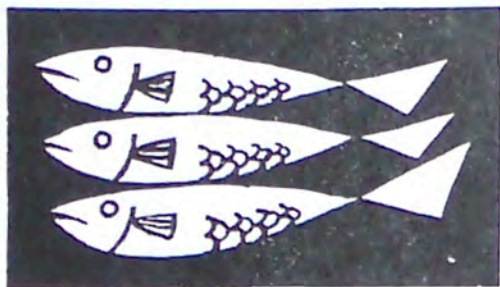
van 2 augustus t/m 31 augustus 1969

U bent van harte welkom
bij de vernissage
zaterdagmiddag 2 augustus, 4 uur

EDUARD HEYMANS
zal het werk inleiden

galerie DE DRIE HARINGEN
Breedstraat 87, Enkhuizen, 02280-3211

dagelijks 11-17 uur 's zondags 14-17 uur
maandags gesloten

NOORD-HOLLANDSE GALERIES

Veel grafisch werk op drie exposities

Goed niveau

Enkhuizen

Tenslotte „De Drie Haringen” in Enkhuizen. Geerge aan de Wiel heeft na de schilderijen van Dirk Krulzinga thans heel opvallend grafisch werk. Een Amsterdams kunstenaarsrechtspaar exposeert tot en met 31 augustus zijn werk bij hem.

Eduard Heymans (1912) laat een groot aantal monotypes zien, die wel fraai van zwart-wit zijn, maar die me op den duur toch niet voldoende boeien. Want Heymans bewerkt een wat onregelmatig met zwarte verf bestreken plaat met plamuurmes en penseelsteel en bereikt daarmee allerlei merkwaardige effecten. Hij schept doorgaans zeer barokke vormen,

doorgaans naamloos, maar soms „Perzisch avontuur” genaamd. Het resultaat is meer decoratief dan expressief, maar in elk geval fraai. Het verradt een bekwaam gebruik van allerlei toevallige effecten. Het is me hier en daar te bekwaam en te veel op effect berekend.

Heymans kan trouwens meer dan dat: er zijn een paar landschappen die bijzonder desolaat en expressief zijn, en een paar naakten, die ik monumentaal zou willen noemen.

Zijn jonge vrouw Muray Atasj (1942), die in Ankara geboren en onder meer in Amsterdam opgeleid is, laat etsen zien — prenten in lijn maar ook in aquatint — die niet alleen een bijzondere beheersing van de techniek maar ook een sterk gevoel voor het sprookjesachtige verraden. Ook voor het hopeloze van de menselijke situatie trouwens en ook voor het beklemmende van sommige surrealistische uitingen, zoals met name uit de lijnetsen blijkt.

Muray Atasj maakt ook knappe kleurhoutsnedes. Maar haar etsen vind ik toch belangrijker. Eduard Heymans heeft trouwens één enkel schilderij opgehangen, een reliëf in een ruit, dat me naar meer deed verlangen. Waarom zijn er hiervan niet meer?

D. P. VAN WIGCHEREN.

??

Dr. L. Gans

Amsterdam, 12 november '49

Waarde Eduard Heymans,

Werkte dank om de toezending van
je bundel werken, die ik wou
bezielen en die mij erg plezierig
hebben gemaakt.

Jan van der Marck zal ik een brief geven.

Tot ziens,

met veel plezier van huis tot huis,
Gans

De geëxposeerde werken zijn van

Nuray Atas

Flip van der Burgt

Leo Dooper

Ed Heymans

Herbert van Putten

Bu van Rossem

Lou Strik

van 22 t/m 30 november

"De Zweedse Barak"

Reusensestraat 8

Geopend dagelijks van 19.00-22.00 uur

zaterdags en zondags van 2-22.00 uur

Rijksaankoopsubsidie (beperkt)

DRIEVOUDIGE OPENING DRIEVOUDIGE OPENING DRIEVOUDIGE OPENING DRIE

ZONDAGMIDDAG 30 NOVEMBER 1969 TOT 11 JANUARI 1970 IN GALERIE PODULKE
EN GALERIE TAVERNE P. 96

I. 14.30 uur in Galerie Podulke: Kunst uit de Jordaan - werk van $\pm$ 50 schilders werkzaam
in de Jordaan.
Verkoop bij opbod.

II. Grafiek vanaf een "Geeltje".
Meer dan 300 tekeningen, etsen, houtsnedes en litho's van Nederlandse kunstenaars.

Aad Veldhoen	Frans de Jong	Eduard Heymans
Herman Ysebaert	(Joleen van Rappard	Nuray Atas
Jacque Boersma	(Jean van Zanten	Marijke Cosse
Arnold Pander	Chris van Geest	Nonny Kruseman
Leo Dooper	Pieter Harlaar	N.v.d.Reijden
Marianne Mulder	Frans de Boer Lichtveld	Lars Boom
Ariëne Mulder	Prins Mario	Henk Splinter
	Pietro Poletti	Nugo

galerie podulke n.v.
anjeliersstraat 76 a
telefoon 240013
jordaan - amsterdam

Z.O.Z.

KUNSTKLAUWEN UIT DE JORDAAN

Sinds de invoering van de beeldbuis is het begrip van wij die leven in de Jordaan ten op zichte van de kunstmaekers in een heel ander porrum te kommen staan.

Zoon 25 gelejen werd hij, de kunstmaeker, als een vazal en een niksnutur bekeeken.

Nu in de tegenwoordige teijt is hij samen met jan de boeseroen even hard bezig zijn jatten uit te steken voor verbetering van de huidege maatschapij waerin het tegenwoordige bestel tekort schiet.

Het waepen van Jan met de Pet is staking.

De kunstmaeker zet zijn protest in penceel en verf, klei en papier om. Deze dingen liggen zo dicht bij elkaar dat wij kunnen zeggen dat de kunst niet alleen maar is voor Jan met de Poen.

De kijkhuizen en galerieen waeren tot voor kort op de rijke grachten. Nu in 1969 kunnen wij zeggen dat de Jordaan meer dan 20 portrethuizen heeft en meer dan 100 kunstmaekers opgevangen en geherbergd heeft zodat dit stadsdeel een belangrijk deel van onze kunstbeleving is gaan vormen.

Zo zal B en W zijn voorstellen wel in kunnen trekken tot hervorming van de Jordaan. Deze zal de Buurt nooit aan de kunstmaeker afgeven, wel met hem wonen, werken en strijden.

B. en W. ga naar de W.W.!

Benjamin Licher
huïsschilder Lijnbaansgracht 158

III. In Galerie Taverne P. 96
Prinsengracht 96.
"Geneses V 390" x 186" cms. - 1965 - 1969".
Geschilderd door Podulke. Wordt geopend zondag 30 november 16.30 uur door
Frans Duister.
Duurt tot 15 januari 1970.
Verkoop bij gesloten inschrijving.

Comfort

ROTTERDAM, vrijdag

De 22-jarige Jacinta Heijmans is de charmante voorlichtingsambtenares op de tentoonstelling van de Franse spoorwegen in het Centraal Station in Rotterdam.

Het zwaartepunt van de tentoonstelling van de „Société Nationale des Chemins de Fer Français" wordt gelegd op de snelheid, maar het element „comfort" wordt op deze tentoonstelling niet vergeten.

Op grond van deze factoren, snelheid en comfort, hebben de Franse spoorwegen besloten tien turbotreinen te bestellen, die in de komende maanden in gebruik worden genomen.

De tentoonstelling blijft geopend tot 22 februari.

WARNING

Kijk excellentie, in al dat werk der kontraprestanten hetwelk niet meer ter beoordeling mag worden ingezonden zit niet alleen ons materiaalgeld, maar OOK een behoorlijk smak huishoudgeld, omdat alleen het materiaalgeld bij de tegenwoordige kosten van GOED materiaal onze materiaalvergoeding ver te boven gaat, willen wij werkelijk aan het werk BLIJVEN!!

Ik heb u reeds meerdere malen geschreven dat het een onduidbare toestand is dat bij iedere inzending voor aankoop door de kontraprestatie het zwaard van Damocles van algehele of gedeeltelijke weigering boven ons hoofd hangt.

Per slot van rekening betekent het feit, dát wij, als erkende beeldende kunstenaars in de regeling zijn opgenomen, het wel uit ons hoofd zullen laten rotzooi in te sturen en daarmee onze eigen ruiten ingooiend onze verkoopskansen zouden verpesten.

Wat mijzelf betreft kan ik alleen maar opmerken dat ik kunstschilder en geen fabrikant ben.

Heeft u weleens overwogen dat het gebeuren kan dat een kunstenaar eens GEEN insparatie heeft en dan NIET kan werken? En misschien bálen werk op zijn atelier heeft staan dat al eens door de aankoopkommissie is geweigerd en dus niet meer ingestuurd kan worden. Op mijn atelier b.v. staan zo een goede 20 kapitale doeken, alleen reeds aan materiaalgeld een klein vermogen vertegenwoordigend, die ik niet meer kan insturen.

Een commissie van onderzoek in die tijd, bij mij op bezoek in mijn atelier, bestaande uit de heren Th. Swagemans, A. Breetveld en Yo Bwan Tjong, zei mij toen niet te begrijpen waarom deze werken niet aangekocht konden worden! Maar dit alles is nu oude koek! Wij worden verondersteld "KUNST" te maken en geen, aan de lopende band vervaardigde "KITSCH"! nietwaar excellentie?

Dit dan met betrekking tot het walgelijke aankoop beleid.

Wat betreft de opdracht, verleend door het bestuur der B.B.K. aan de heren Kneulman, Willemse en van der Burgt betreffende enige der daarin genoemde 12 punten wilde ik het volgende opmerken. b.v. betreffende punt 3.

Op 19 maart 1969 werd van mij vanwege de kontraprestatie een doek aangekocht voor f 1100,--. Daar moest ik toen 17 (zeventien) weken, met mijn gezin, van leven, omdat er, zo stond onderaan de brief vermeld, er 10 (tien) wachtweken bij werden opgeteld, bij mijn overbruggingsperiode, vanwege een studiebeurs, welke mijn vrouw was aangeboden door de nederlandse regering en welke dus uiteindelijk op MIJN kontraprestatiegeld werd verhaald!!

Punt 3 dus, vrijstelling aftrek inkomen echtgenote of echtgenoot is een zeer grote vereiste.

Wat betreft de punten 1 en 5 het volgende:

Het is heel simpel: bij de tegenwoordige regeling worden wij gedwongen eventuele verkopen buiten de kontraprestatie zwart te doen, anders blijft er nooit en te nimmer de mogelijkheid voor ons, de z.g.n. "brengers der kultuur", bestaan ook maar iets opzij te leggen voor vakantie, extra materiaal of enige geneugten van het leven, waarvan wij toch óók wel iets willen genieten, maar diegenen die deze kultuur "MAKEN" kunnen, wat de officiële instanties aangaat, de moord steken. En tot u sprekend als minister van Volksgezondheid, excellentie, wat mij betreft, langzamerhand wanhopig geworden door het niet aflatende gevecht met uw ministerie, excellentie, een nieuwe zenuwinstorting of hartinfarct nabij, geen lust tot werken meer hebbend, mij weldra als schilder uitgerangeerd voelend er het bijltje bij neer zal leggen, hetwel als zenuwpatiënt of algeheel geveld door een nieuw hartinfarct.

Ik heb u in 1968 gewaarschuwd, excellentie, dat bij kontinuering van

25

?

7 MAAL 6 MAAL F 20,00 =

het Amsterdamse aankoopbeleid met betrekking tot mijn werk na konsultatie met mijn specialist de TOEN aanwezig hartneurose zou leiden tot iets ergers, dat is toen geschied, in een hartinfarct. U zult begrijpen, excellentie, dat deze open brief aan u niet is ingegeven door eigen belang, maar bedoeld is te spreken namens alle kontraprestanten.

De noodklok luidt excellentie, hoort u haar??

Eduard Heijmans

N.C.R.V.-Radio
Afdeling Gesproken Woord
Schuttersweg 8
Hilversum

Datum postmerk

L.S.

Hierbij delen wij u mee dat wij op ma. 16/11-70 van 23.38-23.55 uur. het programma/~~hoorspel~~ Vers in het gehoor. (met uw werk)..... zullen uitzenden/~~.....~~

Met vriendelijke groeten,

Sectie Literaire Uitzendingen

eigend. dr. Heeren - Brentkelen

COLLECTIE
VAN BOMMEL-VAN DAM

FACETTEN III

- 5.45 en 6.40 **KNMI:** Weerbericht.
- 7.00 Nieuwsberichten.
- 7.11 Het levende woord.
- 7.16 **STEREO:** Badinerie. Klasisieke muziek, met om 7.30 Nieuws, 7.32 Echo, 8.00 Nieuws.
- 8.25 Overweging.
- 8.30 Nieuwsberichten.
- 8.32 Moeders wil is wet, met om 9.00 **STEREO:** Gymnastiek voor de huisvrouw, om 9.35 Waterstanden en om 9.45 Waar voor uw geld.
- 10.00 Muziek op maandagmorgen: Sonate voor piano (Bartok), mmv. Erzebet Tusa, piano.
- 10.15 De komende week in het Nederlandse muziekleven.
- 11.00 Nieuwsberichten.
- 11.03 De zonnebloem. Radioziekijsbezoek.
- 11.30 Bejaardenprogramma. Presentatie Fons Disch.
- 11.55 Meded., SOS-en politieber.
- 12.00 Los-vast. Wat de radio schaft in de middagpauze, met om 12.21 Voor boer en tuinder, 12.26 Meded. voor land- en tuinbouw, 12.30 Nieuws, om 12.41 Hier en nu en om 12.58 Radiorebus.
- 14.05 Schoolradio.
- 14.30 **STEREO:** Nederlandse karmermuziek. 1. Trio voor twee violen en altviool (Giltay). 2. Duo's voor twee violen (Eisma). 3. Trio I voor twee violen en altviool (Kox). Mmv. Bouw Lemkes en Jeanne Vos, viool, en Wim ten Have, altviool.
- 15.00 Middagdienst door ds. F. Ledegang (geref. pred.).
- 15.30 Zoeklicht op Nederland. Reportages en commentaren uit alle delen van het land en veel muziek. Met om 16.00 Nieuwsberichten. Presentatie Elles Berger. Productie en regie Chiel de Kruijf.
- 17.20 Overheidsvoorlichting.
- 17.30 NCRV „En Bloc”. Feiten, gebeurtenissen, ontwikkelingen; toelichting, analyse, commentaar, meningen en muzikale illustratie. Een rechtstreekse uitzending vanuit de NCRV-studio, die in direkte verbinding staat met redakteuren, verslaggevers en korrespondenten bij de bronnen van het nieuws. Met om 18.19 Zendtijd pol. part.: Binding Rechts, en om 18.30 Nieuwsberichten.
- 19.00 Wij hebben een woord voor de wereld.
- 19.20 Wij herkennen elkaar in hem.
- 19.35 **STEREO:** Avondconcert in de kerk.
- 19.45 Geloven vandaag.
- 20.00 Geen kinderspel. Maandelijks informatie over onderwijs en opvoeding.
- 20.15 De NOS Orkesten en Koren 25 jaar: het Promenade Orkest olv. Gijsbert Nieuwland. Solisten zijn Jasperina de Jong, Gerard Hengeveld, piano en Frans de Jong, klarinet.
 In de pauze om pl.m. 21.10 Programma over het Promenade Orkest.
- 22.30 Nieuwsberichten.
- 22.40 Meded., SOS- en politieber.
- 22.45 Avondoverdenking.
- 22.55 Literama. Radiokroniek over boeken, schrijvers en toneel.
- 23.10 Muziek en dienst. Informatie over kerklied en kerkmuziek.
- 23.38 **STEREO:** Vers in het gehoor. Gedichten van Eduard Heijmans. Spreekstem Hans Veerman.
- 23.55-24.00 Nieuwsberichten.

Oorbly

EEN meerderheid stemt voor pensioenen joodse oorlogsslachtoffers. Staatssecretaris mr H. J. van de Poel zegt motie niet te zullen uitvoeren. Dan dringen zich de volgende vragen aan mij op.

Waarvoor heeft het volk zijn vertegenwoordigers in de Kamer als een staatssecretaris met een veto zijnerzijds de „wil des volks” op zij kan vegen?

Is het geen schandaal dat de rijks-groepsregeling vervolgingslachtoffers 1940-45 een bijstandsregeling is?

Wil de heer Van de Poel wachten tot er maar één of twee stokoude joodse oorlogsslachtoffers over zijn en dan zijn excellente fiat geven aan een pensioenregeling?

Zou het in ons land mogelijk zijn dat deze harteloze figuur vervangen wordt door iemand die zich kan indenken in de situatie van ons: joodse oorlogsslachtoffers?

Amsterdam, EDUARD HEIJMANS

Parool
 26.3.71.

E. Heymans

Zeer speciale boeken

EDUARD HEYMANS, 58 jaar, schilder-dichter in Amsterdam. Komt eenmaal per week in de boekhandel „snuffelen”, koopt voornamelijk boeken over kunst, houdt zeer van de klassieke boekverkooper en zijn adviezen. „Ik praat graag met iemand die er veel van afweet”. Leest weinig romans en hoogstens vijftien boeken per jaar in totaal. Koopt en leest in verhouding veel gedichtenbundels.

Zegt over zijn lezen: „Ik heb net De Pest van Camus in het Frans gelezen. Ik lees het liefst in de originele taal. Ook Simone de Beauvoir heb ik onder handen. Ik lees momenteel van haar „Niemand is onsterfelijk”.

Mijn voorkeur gaat dus uit naar zeer speciale romans. Dostojewski heb ik vroeger ook gelezen. Maar ik heb niet zoveel tijd voor lezen. Je leeft nu eenmaal niet zo lang en ik wil mijn tijd zo produktief mogelijk besteden aan schilderen. Want ik wil nog veel schilderijen nalaten!”

telegraaf

1. 4. 71.

t.g.v. boeken week

kunstzaal de reiger
nodigt u uit tot een bezoek aan de tentoonstelling van

chimère schilderijen
van
edouard heymans

en tot het bijwonen van de opening op
zaterdag 8 april te 16 uur door

ab. van eyck

8 april tot 30 april dagelijks van 13 tot 17 uur.
zondags gesloten.

bij aankoop geldt de 25% rijkssubsidierегeling.

kunstzaal de reiger
burgemeester reigerstraat 3 · utrecht · telefoon 2 65 15

CULTUREEL
CENTRUM
Begijnengang 4
VENLO

Venlo, mei 1968

Het gemeentebestuur van Venlo heeft het genoegen U uit te nodigen tot het
bijwonen van de opening van de tentoonstelling

Facetten van de COLLECTIE VAN BOMMEL - VAN DAM

op donderdag 6 juni te 20 uur in het Cultureel Centrum.

De kunstcriticus drs. H. Redeker zal een inleiding houden.

De Secretaris,
Mr. J. E. van Loevezijn

De Burgemeester,
Mr. Dr. L. de Gou

Te bezichtigen tot 15 juli, dagelijks van 10 - 12 uur en van 14 - 18 uur.
Zaterdagen en zondagen van 14 - 18 uur.

Fantaske schilderijen van Eduard Heymans

UTRECHT — Een jaar of vijf geleden — in de nazomer van anno 1962 — toonden drie progressieve artiesten een keuze uit hun oeuvre in het Centraal Museum; het aandeel van één hunner, Eduard Heymans, trok daar in sterke mate de aandacht. Achteraf bezien moet men misschien zelfs wel zeggen: in sterkere mate dan de bijdragen van de beide anderen. Welnu, wie zich de toenmalige inzending van Heymans nog voor de geest kan halen zal wellicht enigszins verrast staan bij het kennismaken met diens nieuwer, goeddeels geheel andersoortig werk, dat tot en met zaterdag negenentwintig april in de kunstzaal 'De Reiger', Burgemeester Reigerstraat 3, te bezichtigen is.

Overigens, wie vijf jaar geleden al dieper keek dan de oppervlakte van Heymans' destijds zeer opvallende inzending kan toen reeds hebben begrepen dat het deze kunstenaar allerminst erom te doen was te épateren door buitenissige dingen tot stand te brengen; dat het de man veelmeer ging om op de speciaal daartoe geëigende manier uiting te geven aan meer dan de aanschouwing: aan de beleving met geheel zijn wezen van de door hem 'verbeelde' onderwerpen.

Dit nu gaat evenzeer op voor de thans in De Reiger tentoongestelde, dusgehete 'chimère-schilderijen', ook al openbaart zich daarin een destijds nog niet waargenomen facet van Heymans' artistiek vermogen: een facet, dat zich — terloops opgemerkt — met vreugde laat begroeten.

Het onderscheid tussen 'toen' en 'nu' wordt voor een deel bepaald door het verschil in techniek: men heeft hier inderdaad te maken met schilderijen, al sorteert het zeer bijzondere procédé, dat hij erin heeft toegepast meermalen fresco-achtige effecten, die mede veroorzaakt worden door de korrelige huid.

Maar vooral behoort er de dartele en toch terdege beheerste zwier in Heymans' spel met kleuren en contouren.

Wat de term 'chimère' betreft: het woordenboek geeft hiervoor tweërlei verklaring: 'hersenschim', maar ook 'fabelgedrocht'. Mogelijk heeft de schilder deze beide begrippen willen combineren, want wat zijn decoratieve scheppingen aan herkenbaarheid bieden schijnt eerder te kunnen worden opgevat als fantasiebeeld of droomgezicht.

'Odalisque' (2) vraagt naar het schijnt om te worden bekeken (en genoten!) als een feestelijk-polychrom visioen.

Niet minder geldt dat voor zijn grote, geestige compositie 'Aphrodite 1980' en voor het oogverlustigend — veeltintig maskermotief 'Dolce vita', dat een exotische inslag vertoont. De 'chimère' als 'fabelgedrocht' manifesteert zich in het merkwaardige nr. 4.

'Souvenir 1965' met zijn gestileerde figuren en het fantaske 'Autre souvenir' (6) met diermotieven en raadselschrift, zomede 'Geletterd dier', dat bijna faraonisch-geïnspireerd aandoet, maken aanspraak op grote belangstelling.

'Demasqué', het o.a. door de ritmiek van zijn figurenduet zozeer treffende 'J'ai deux amours', een embryo-fantasie als 'Urpa-ter' en zijn 'Frustratie' waarin

het pigmentencontrast tussen de hurkende gele figuur en de blauwtonige chimères een symbolische bedoeling doet vermoeten: ook deze werken mogen de aandacht volop waard heten.

Behalve de 'chimères' zijn er ook enige monotypes, overwegend in zwart-wit, maar soms met een functionele toevoeging van accenten in rood, zoals in een landschap met rode zonnebal en in zijn eigenaardig fascinerend 'Perzies avontuur', waarin opnieuw het eerder gesignaleerde schrift (koe-fisch?) de beschouwer blijft intrigeren.

Het intrigerende is trouwens een der bijzondere charmes van deze attractieve tentoonstelling! J. J.

isselend werk e kunstenaars

den, gou-
ke Tren-
lastieken
van der
donder-
De Kuyt,
ven, ten-
ondanks
senmerkt
lijke ver-

ke Tren-
is het ap-
jaar zelfs
le of on-
scherven
veelal le-
mbolisch-
de, soms
door 'n
coratieve.
haar 'No-
in bruin'
melden.
erendeels
aarne no-
je in len-
londe nr.
simpres-
het blad
zomede
oorjaars-
gdennen',
nnig 'On-
imposante
egen don-
getiteld
(12).
heeft zij
al blijft
beperkt:
'Moeder'.
p een sug-

gestief geaquarelleerd 'Laat u... in
stemmige grijzen (11) en op een
antal composities, die men me
term van De Winter als 'sensieve
verbeeldingen' zou kunnen bes-
mpelen. Zo bijv. 'Psychisch verva... en
'Zelfwerkend vuur'; min of meer zijn
ook haar blauwtonige 'Bedeva... en
'Rode stad' daartoe te rekenen. Min
of meer insgelijks gouaches als
'Landschap' (6) en 'n kome... ach-
tig 'Extatische stof', benevens de
rubriek wandkleden 'Offer' en 'ern-
begrip'.

Wat betreft de bijdragen van Jean
v. d. Poll: het niet al te grote
aantal van zijn inzendingen wordt
ruimschoots vergoed door wat h
aan positieve kwaliteiten te zien geeft,
zoals in het bekoorlijke beeld
je uit ijzer, dat hij 'Twee meisjes'
noemde, en verder in zijn literst
rank 'Meisje met bal'; in een sier-
lijk plastiekje 'Hond'; in zijn bijzon-
der gracieus 'Staand meisje' (10) en
een voortreffelijk, in ijzer uitge-
voerd portret-kopje (12). Anders
toont hij 'n neiging tot het abstrac-
te, zij het niet zonder zin voor humor;
tot uiting komend in geestige staal-
tjes van koper-smeedwerk, zoals
'Tijdmannetje', 'Dynamiek', 'Octo-
pus' en een snaaks werkje s... 'Wa-
termolen'.

In drie kleurige glasmon...
waarvan er twee met 'kar...
zijn ingelegd bespeurt men v...
ander facet van zijn kunstenaar-
schap: het decoratief-monumentale.
Al met al genoeg om belangstelling
te wekken en benieuwd te maken
naar zijn verdere evolutie op deze
gebieden.

J. J.

wee dellieden n erona

PETER VAN
DER LINDEN
speelt de domme
kucht Lans in het
bispel 'Twee
sallieden van
Verona' van
William
Shakespeare, dat
veravond door de
KRO-televisie
wordt uitgezonden
via Nederland 1.
De onnozele Lans
boekt in de
gesprekken met
zijn hond
omdoeld zoveel
diepinnigs en
koneks aan, dat
hij geldt als een
van de
belangrijkste
Shakespeareaanse
cloons.
De vertaling van
dit bispel van de
jeugd is van Wim
Zaanen. De bezetting
is overwegend
jong, zoals het
moet. De
hoofrollen
worden gespeeld
door Willem
Nijholt, Hein
Bosman, Sjoukje
Houtmaayer en
Plannie Touw.

and then, one day, and it would be the day of my revolution, i painted a cork oak, a magnificent cork oak, and my wife seeing this painting said: "you are a painter". like one possessed i began to paint landscapes, portraits, still lives. my first exhibition took place in 1958, in the canteen of the blast-furnaces in ijmuiden. already i had abandoned the art trade. and then i went on. i dropped the exterior cocoon of vision, the immediate, visible reality. indeed, i flung it off. conscientiously i had admitted it and moulded it. but already another cocoon appeared, and cocoon after cocoon detached itself from me. i dropped the visible cocoons, and there came the invisible one, asking to be moulded. i painted abstract canvases. in juli 1958 i had painted enough for an exhibition. at the time a month meant a year to me. it just happened to me, and i was hardly conscious of it. i obeyed the law, the laws of intuition. by obeying i discovered new laws. this abstract exhibition took place at a gallery at haarlem. and why all this? what was the spring of all this? i had seen a petrified palette at a friend's and thought: how beautiful that is! and it was beautiful! it became a journey to the most secret corners of reality. a strange development, which happens through your hands, half consciously, yet you are aware to what you are doing, ignorant, however, of the aim. when moulding, you are moulding yourself. in this way i created my reliefs, went into the attacked, diseased, cankered surface, to come to the entrails of the representations. a special paint, gravel, sand, ash, cork, jute, etc., these are my materials. in 1957 i began to use them hesitatingly. terra incognita! every painting became a self-portrait, polyinterpretable, like we ourselves are. it is primary that the material should be secondary, but it is the material that shows you the way, when passing through your hands. and here they are, hanging from the walls: the diluvial proof, the deepsea secret with the whalebones, the procrustian bed — what else are we — every bed is too small, as is the bride . . . the divided bride, and, perhaps to large, crying to be reduced, warsaw 1943, the ghetto. now revealed reality to me. anything is still possible. to create and create more. i shall make the stranger in me obey. obey the laws of intuition to come to himself, to see his host, the man sheltering him. will they ever be superposed? it may be the purpose: at any rate it is the way!" thus eduard heijmans talking of his works. like an avalanche! cocoon after cocoon drops. he feels related to rousseau le douanier. as a sleep-walking painter. his great examples are: van gogh, chagall, paul klee and modigliani. the greatest painters were those who, having the greatest intuition, discovered the greatest laws. to eduard heijmans law and intuition are identical and constitute to the artist his own being, throwing off one cocoon after the other, so that host and stranger may meet and get acquainted.

bert schierbeek (translation rené carton)